Milliyet
4 Temmuz 2011
Pazartesi

Hintli girişimcilik gurusu Türkiye'de proje peşinde

Harvard'ın Asya bölgesinin direktörü girişimcilik hocası Khanna, Türk öğrencilerden gelen parlak iş fikirlerini hayata geçirmek için melek yatırımcılarla görüştüğünü söyledi

Tarun Khanna

Fotoğraflar: Hüseyin Özdemir

Tarun Khanna, Harvard Business School Asya Direktörü. Türkiye'de Koç Grubu'yla enerji alanında ortaklık yapan Amerikan şirketi AES gibi devlerin yönetim kurulu üyesi.

Başta Murat Özyeğin olmak üzere Harvard'da okumuş birçok başarılı Türk işadamının hocası. Ama en çok girişimcilik gurusu olarak tanınıyor. Öğrencilerini girişimci olmaya teşvik ediyor. Yetinmiyor sermaye veriyor, melek yatırımcılar bulup öğrencilerinin işadamı olmasını sağlıyor.

Çay ATM'leri tuttu

Son ikna ettiği öğrencisi ise Hindistan Microsoft'ta üst düzey görevler de yapmış Amulek Singh. Singh hocasının telkinleriyle bu afili görevi bırakıp 'çaycı' olmuş. Tek şubeyle başlayan Hindistan'daki 'Çay ATM'leri zincir haline gelmiş. İnsanların kahve gibi çaylarını alıp ayaküstü, yürürken içtikleri bu model tutunca şube sayısı 20'ye ulaşmış. Önümüzdeki yıl 30 şube daha açılacak.

Türkçeye de çevrilen 'Milyarlarca girişimci/Çin ve Hindistan Geleceği Yazıyor' kitabının yazarı Khanna, Koç'la ortak oldukları enerji şirketinin yönetim kurulu toplantısı için İstanbul'daydı. Girişimi kutsayan, anlattıklarıyla insanda "ben de yapabilirim, ben de" duygusu yaratan, patrona sunulacak istifa mektuplarının provasını! yaptıran Khanna sorularımı yanıtladı.

■ Öğrencilerinizi girişimci olmaya teşvik ediyorsunuz. Yeni girişimlerdeki rolünüz ne?

Fikirlerle ilgiliyim. Ortada beni heyecanlandıran bir fikir varsa, öğrencileri konuyla ilgilenen kişilerle bir araya getiriyorum. Beğendiğim projelere para koyup ortak da oluyorum. Çay işine ortak oldum mesela.

■ Türk öğrencilerden gelen fikirler var mı?

Özellikle son yıllarda Türk öğrencilerden çok parlak iş fikirleri geliyor. Bir kaçını hayata geçirmek için melek yatırımcılarla görüşüyorum.

■ Yeterince tutkuya sahip Türk gençlerine hangi sektörü önerirsiniz?

Teknoloji . Az sermaye ile büyük işler yapabilirler orada.

ÖĞRENCİLERİNE ORTAK OLUYOR

■ Öğrenciler projeleri için gerekli parayı nasıl buluyorlar?

Melek yatırımcılar dediğimiz kişiler projelerine yatırım yapıyor. Bu kişilerin paraları var ve bunun bir kısmını böyle yatırımlara kullanmak istiyorlar. Beğendiğim projelere kendim de ortak oluyorum.

■ Beş global Türk şirketi sayabilir misiniz?

Koç, Sabancı, Doğuş.

■ 5 tane sayamadınız...

Hindistan'da cep telefonu hizmeti veren bir şirket var. Yalnızca Hindistan'da hizmet veriyor ancak dünyanın en iyilerinden biri. Çin gibi ülkelere oranla çok ucuz bedelle hizmet veriyor. Şirketler global olarak var olamasa da global çapta rekabet edebilmeli. Ancak Türkiye gibi büyük bir ekonominin çok daha fazla sayıda global şirketi olmalı.

■ En sık söylediğiniz cümleler?

Bugün sahip olduğunu kaybetmekten korkma, risk almadan bir yere varamazsın. İş modelini iyi çalış ama çok fazla analiz etme. Fazla analiz adım atmaktan alıkoyar. İş planını yemek masasında ailenle paylaş. Onlar yakınındaki tüketiciler ve sana parasız veri sağlar!

İSTANBUL ADALET SARAYI HİZMET BİNASINDA BULUNAN FOTOKOPİ ODALARININ İŞLETME HAKKININ KİRAYA VERİLMESİ İHALESİNE AİT

CEP'TEN KALP

Keriz silkeleme

Geçen hafta borsada manipülasyon yapmak isteyen birkaç kişi tutuklandı. Onların yaptıkları işin ne olduğunu bilmiyorum. Bugün, genel anlamda bu işin ne olduğunu; yarın da nasıl yapıldığını anlatacağım.

Manipülasyon, önceden kurgulanmış işlemler yaparak, borsada alınıp satılan sermaye piyasası araçlarının (örneğin, hisse senetlerinin) fiyatlarını yükselterek veya düşürerek piyasayı yönlendirmek; bu suretle yatırımcılara zarar vermek ve neredeyse bu zarar kadar açıktan para kazanmak ya da kazandırmak anlamına geliyor.
Yatırımcılardan önce öğrenilen bilgilerle alım satım yapılması (İçeriden Öğrenenlerin Ticareti-Insider Trading) da bir çeşit manipülasyon işlemi olarak adlandırılabilir.

Manipülasyon, tüm borsalarda olduğu gibi bizde de yasaktır ve bunu yapanlar için hapis ve para cezaları vardır. Manipülasyon, örneğin hisse senedi piyasasında yapıldığında, bir veya birkaç hisse fiyatının arz ve talebini etkilemek, aktif veya derin bir piyasanın varlığı izlenimini yaratmak ve bu suretle söz konusu hisse senedi veya senetlerinin yatırımcı veya yatırımcılarını yönlendirmek amacı güder. Fiyatın etkilenmesi, göstermelik alım satımlar yapmakla veya yalan haber yaymakla gerçekleştirilebilir.

Bu biçimde yönlendirilen yatırımcılara 'borsa argosu'nda 'keriz' deniliyor. 'Keriz'ler genelde, çok para kazanma vaadiyle kandırılıp, mevcut paraları alınan kişilerdir. Bir manipülasyona kurban edilerek, yatırımcıların paralarının alınması operasyonuna ise, yine 'borsa argosu'nda 'keriz silkeleme' deniliyor.

Manipülasyon, spekülasyon farkı

Borsalarda manipülasyon yasak iken, spekülasyon serbesttir. İleride yükseleceği tahmin edilen bir hisse senedinin(sermaye piyasası aracının) şimdiden alımı, ya da ileride düşeceği tahmin edilen hisse senedinin bugün satımı spekülasyon anlamındadır. Spekülatif işlemler, borsa sistem ve prensiplerini bozmayan, 'İçeriden Öğrenenlerin Ticareti' ile ilgisi bulunmayan, diğer yatırımcıları aldatmaya yönelik